

دوره‌ی آموزش پیانوی شاوم

کتاب قرمز - جلد دوم

اثر جان والتر شاوم

ترجمه و اجرای آرش اسماعیلی

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور
تهران، پل چوبی، خیابان حقوقی، شماره‌ی ۴۲، طبقه‌ی همکف
کدپستی ۱۶۱۹۷۵۵۱۶
تلفن: ۷۷۵۰۲۴۰۰ فکس: ۷۷۵۰۶۵۵۳
www.mahoor.com
info@mahoor.com

دوره‌ی آموزش پیانوی شاوم

کتاب قرمز - جلد دوم

نویسنده: جان والتر شاوم

مترجم: آرش اسماعیلی

تصویرسازی	ژانت آکوئینو
چاپ دوم	۱۴۰۰
تعداد	۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی	کارا
چاپ	کهریا
صفافی	کهنمونی زاده

© حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۰۴-۷۰-۴ ISMN: 979-0-802604-70-4

فهرست

- ۶ طرح دست‌ها (انگشت‌های مرتبط با هر کلید).....
- ۷ کشف دیدخوانی شایوم.....
- ۸ تمرین‌های دیدخوانی.....
- ۹ جایگاه پنج انگشت در دو ماژور، موش خُرما.....
- ۱۰ گسترش جمله - حشره‌ی کوچک نادان.....
- ۱۱ چطور بشماریم؟ - هانا، اهل مونتانا.....
- ۱۲ گسترش ریتم - برشتوکِ تُرد.....
- ۱۳ اصطلاحات موسیقی - گردش.....
- ۱۵ پرده و نیم‌پرده (دیز، بُمل، بِکار).....
- ۱۶ علامت‌های عَرَضی - بازی ایکس اُو.....
- ۱۷ جایگاه پنج انگشت در سُل ماژور، آواز فندقی.....
- کرشندو و دیمینوئندو - چگونه انتقال دهیم؟ در اعماق معدن
- ۱۸ ذغال سنگ.....
- ۱۹ دوره کردن - کانگوروس.....
- ۲۰ درک موسیقی - بتهوون - زنگ‌ها می‌نوازند.....
- ۲۱ جمله‌بندی با حرکت بازو - آماده، حرکت!.....
- ۲۲ برجسته کردن ملودی (بیرون کشیدن ملودی) سنجاب ساده‌دل..
- ۲۳ گسترش جایگاه دست راست - شیر ژینگول.....
- ۲۴ گسترش جایگاه دست چپ - کاپیتان سیلور.....
- ۲۵ آزمون نخست.....
- ۲۶ انتقال - جَست و خیز دانه‌ها.....
- ۲۷ تکنیک - نرمش.....
- ۲۸ حفظ کردن - رقص مار.....
- الگوی گام ماژور
- نوشتن گام.....
- ۲۹
- ۳۰ گام دو ماژور (بالارونده) - پله‌برقی.....
- ۳۱ آکوردهای شکسته و تریاده‌ها - اَبوالهول.....
- ۳۲ جایگاه پنج انگشت در فا ماژور، ترانه‌ی ماهی تُون.....
- جایگاه گسترش‌یافته‌ی دست راست در فا ماژور. کلام
- ۳۳ جادوست؟.....
- تضاد در موسیقی
- ۳۴ لالایی برامس.....
- یک قطعه‌ی کنسرتی
- ۳۵ الگوهای همراهی در دست چپ - اَسترسواری.....
- ۳۶ جایگاه پنج انگشت در رِ ماژور - چرخ‌ها.....
- میزان چهارضربی
- ۳۸ جایگاه گسترش‌یافته‌ی دست راست در رِ ماژور - فیلم.....
- ۳۹ فاصله‌ها: فاصله‌ی سوم - در بستنی‌فروشی.....
- ۴۰ جایگاه جدید دست در سی بُمل ماژور - پیک‌نیک.....
- ۴۱ پیانو فُورته و فُورتِسیْمو - نجات غریق.....
- ۴۲ تمرین استاکاتو - اُتو بُخار.....
- جایگاه پنج انگشت در لا ماژور - در فروشگاه حیوانات
- ۴۳ خانگی.....
- ۴۵ رپرتوار - نمایش سوارکاران.....
- ۴۶ نت سیاه نقطه‌دار در میزان $\frac{4}{4}$ - پلیس موتورسوار.....
- ۴۷ نت سیاه نقطه‌دار در میزان $\frac{3}{4}$ - والس شوبرت.....
- ۴۸ ملودیِ دوسویه - یک حُقه‌ی موزیکال - مُشَوَّق.....
- ۴۹ تغییر سرکلید - جشن تولد.....
- آزمون دوم.....
- ۵۰
- ۵۱ گواهی پایان دوره.....

یک مربی بسکتبال مشهور در سالن تمرین تیمش، به جای حلقه‌های عادی، حلقه‌هایی با اندازه‌ی کوچک‌تر نصب کرده بود. او فکر می‌کرد اگر بازیکنانش بتوانند توپ را درون این سبدهای کوچک بیندازند، برای پرتاب توپ درون سبدهای عادی کار ساده‌تری خواهند داشت. نتیجه‌ی کار شگفت‌آور بود: تیمش بیشتر بازی‌ها را بُرد.

انجام این ایده در دیدخوانی نیز ثمرات شگفت‌انگیزی به بار آورد. [پیش از این مرسوم بود که به هنرجویان تمریناتی با نت‌های اندازه‌ی بزرگ بدهند، سپس سراغ نت‌های عادی بروند.] به جای تمرین دادن به هنرجویان با نت‌های اندازه‌ی بزرگ و بعد اجرا با نت‌های اندازه‌ی عادی، که حالا کوچک‌تر می‌نماید، به هنرجویان تمریناتی با نت‌های اندازه‌ی کوچک بدهید تا نت‌های اندازه‌ی عادی برایشان بزرگتر و خواندنش ساده‌تر شود. تمرین‌های دیدخوانی این کتاب بر مبنای این کشف تنظیم شده‌اند. تا به پایان رساندن کتاب باید حدود پنج دقیقه به هر یک از این تمرین‌ها اختصاص داد. فراموش نکنید بیشتر مواقع، مشکلات نوازندگی هنرجویان از ناتوانی در تشخیص نت‌هاست، نه از ضعف تکنیکی. تکرار مستمر این تمرین‌ها به ارتقای توان نت‌خوانی هنرجو کمک بسیاری می‌کند. والدین هنرجویان را باید تشویق کرد که این درس‌ها را هر روز با فرزندشان تمرین کنند.

از یک چشم‌پزشک مشهور نظرش را درباره‌ی این کشف پرسیدم. پاسخ داد:

۱. «تمرین با نت‌های با اندازه‌ی کوچک، دید هنرجو را حساس‌تر کرده و دقت او را افزایش می‌دهد.»
۲. «هنرجو برای تشخیص نت‌های با اندازه‌ی کوچک به تمرکز بیشتری نیاز دارد. برعکس، نت‌های بزرگ‌تر، چشم او را تپل می‌کند.»

اندازه‌ی نت‌ها در تمرین‌های دیدخوانی این کتاب بر اساس سنجش‌های علمی محاسبه شده است. هنرجویی که دیدی طبیعی دارد باید بتواند این نت‌ها را از فاصله‌ی ۷۰ سانتی‌متری تشخیص بدهد.

دید خوب عاملی مهم در دیدخوانی است. آموزگار باید به توان بینایی هنرجو توجه کند. اگر مشکلی در بینایی دیده شد هنرجو بهتر است به یک چشم‌پزشک ارجاع داده شود.

تمرین پایه

برای هر درس از «تمرین پایه» استفاده کنید.

تمرین نخست

(تشخیص نت های روی خط و بین خط)

با اشاره کردن آموزگار به نت های «تمرین پایه»، هنرجو می گوید که آن نت روی خط قرار گرفته است یا بین خط. نیازی نیست که به همه ی نت ها اشاره شود؛ برای صرفه جویی در زمان می توان تنها به چند نت انتخابی اکتفا کرد. هنرجو تنها پاسخ می دهد: «روی خط» یا «بین خط».

تمرین دوم

(تشخیص شماره ی خط ها و بین خط ها)

بین بار با اشاره ی آموزگار به نت های «تمرین پایه»، هنرجو پاسخ می دهد «خط اول» یا «بین خط چهارم». نیازی به ذکر نام نت ها نیست. خط ها و بین خط ها همیشه باید از پایین به بالا شماره شوند.

تمرین سوم

(نام نت های بین خط در کلید سل)

نی هنرجو حروف انگلیسی کلمه ی F-A-C-E را هجی می کند آموزگار باید به بین خط ها اوره کند. [در اینجا لازم است آموزگار به تفاوت بین دو سیستم نت خوانی رایج در دنیا، یعنی سیستم هجایی و سیستم الفبایی اشاره کند].

تمرین چهارم

(اجرای نت های بین خط کلید سل با پیانو)

با اشاره ی آموزگار به هر کدام از نت های بین خط کلید سل، هنرجو آن را با پیانو اجرا می کند. بهتر است در این تمرین هنرجو به دست هایش نگاه نکند.

تمرین پنجم

(نام نت های روی خط در کلید سل)

با اشاره ی آموزگار به هر یک از نت های روی خط کلید سل، هنرجو نام آن را می گوید.

تمرین ششم

(اجرای نت های روی خط کلید سل با پیانو)

با اشاره ی آموزگار به هر کدام از نت های روی خط کلید سل، هنرجو آن را با پیانو اجرا می کند. بهتر است در این تمرین هنرجو به دست هایش نگاه نکند.

تمرین هفتم

(ترکیب نت های روی خط و بین خط کلید سل)

این تمرین مشابه تمرین پنجم است، با این تفاوت که هنرجو نت های روی خط و بین خط، هر دو را نام می برد.

تمرین هشتم

(اجرای نت های روی خط و بین خط کلید سل با پیانو)

تمرین نهم

(تشخیص نت های بین خط در کلید فا)

با اشاره ی آموزگار به بین خط های کلید فا، هنرجو نام نت مورد نظر را می گوید.

تمرین دهم

(اجرای نت های بین خط کلید فا با پیانو)

با اشاره ی آموزگار به هر کدام از نت های بین خط کلید فا، هنرجو آن را با پیانو اجرا می کند. بهتر است در این تمرین هنرجو به دست هایش نگاه نکند.

تمرین یازدهم

(تشخیص نت های روی خط کلید فا)

با اشاره ی آموزگار به خط های کلید فا، هنرجو نام نت مورد نظر را می گوید.

تمرین دوازدهم

(اجرای نت های روی خط کلید فا با پیانو)

با اشاره ی آموزگار به هر کدام از نت های روی خط کلید فا، هنرجو آن را با پیانو اجرا می کند. بهتر است در این تمرین هنرجو به دست هایش نگاه نکند.

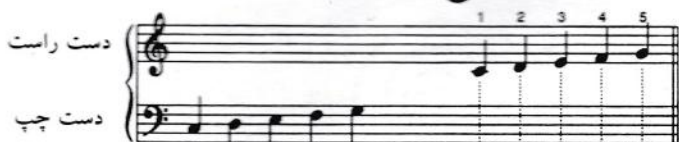
تمرین سیزدهم

(تشخیص نت های روی خط و بین خط کلید فا)

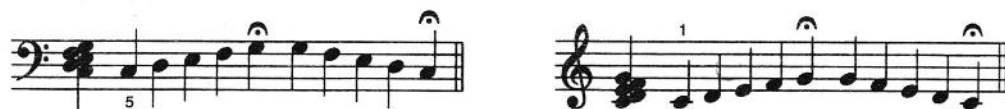
تمرین چهاردهم

(اجرای نت های روی خط و بین خط کلید فا با پیانو)

جایگاه پنج انگشت در دو ماژور

تمرین مقدماتی

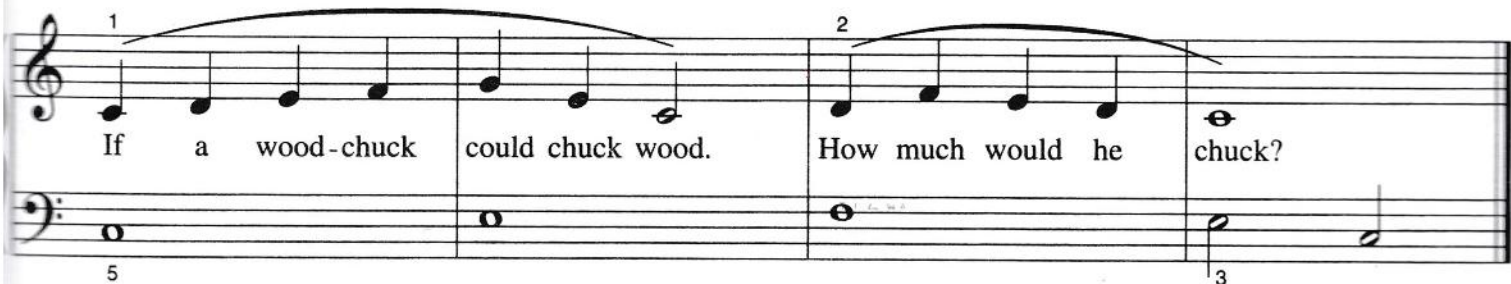
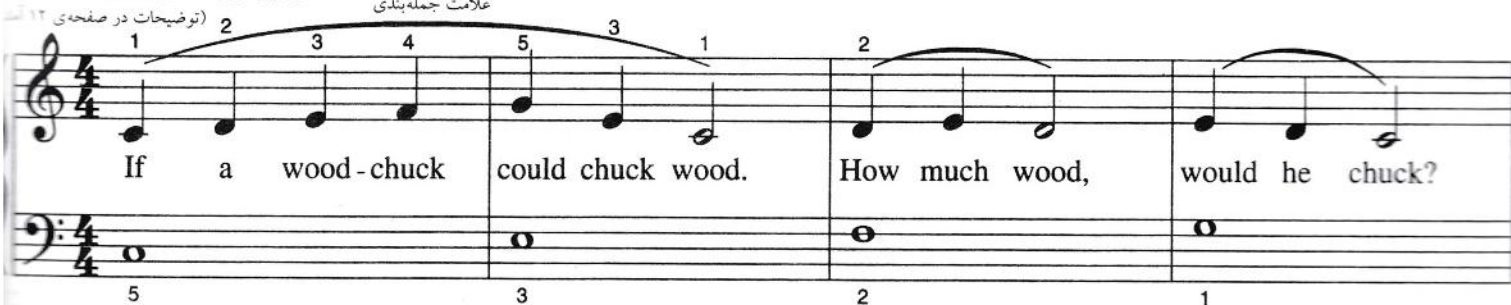

دست‌هایتان را در جایگاهی که در تصویر نشان داده شده قرار دهید. سپس تمرین مقدماتی را چند بار تکرار کنید. هنگام اجرای «موش خرما» دست را در این جایگاه نگه دارید.

۱. موش خرما

M.M. ♩ = 66-120

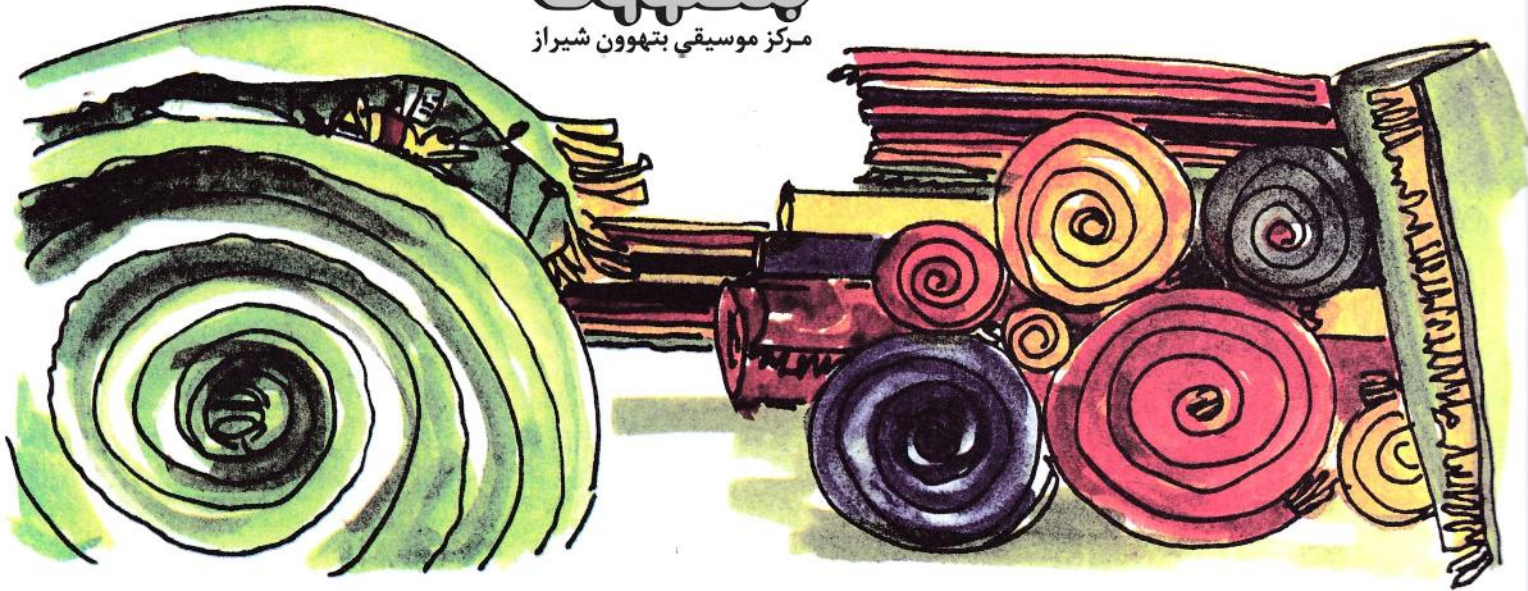
علامت جمله‌بندی

بیان موسیقایی

خط‌های منحنی را که روی گروهی از نت‌ها قرار می‌گیرند «خط اتصال» می‌نامند. با استفاده از این خط‌ها موسیقی در قالب جمله‌ها سازمان می‌یابد. تلاش کنید همچون گفتار، موسیقی را نیز در قالب جمله‌ها بیان کنید.

راهنمای آموزگار: اگر این کتاب برای نوآموزان مورد استفاده قرار می‌گیرد می‌توانید شماره‌ی انگشت‌های بیشتری را برایشان بنویسید. گرچه بهتر است شماره‌ی انگشت‌ها کمتر استفاده کنید تا هنرجو به نت‌خوانی عادت کند، نه اجرا با شماره‌ی انگشت‌ها.

۲. حشره‌ی کوچک نادان

همچون درس پیشین، دست‌ها را در جایگاه دو ماژور قرار دهید.

M.M. ♩ = 66-120

1
Here's a sil - ly bug.

2
Sit - ting on a rug.

3
He feels pret - ty snug,

2
Sil - ly lit - tle bug.

موسیقی و شعر

موسیقی مانند شعر است. هر دوی آن‌ها از عبارت‌هایی همسان ساخته می‌شوند. یک جمله‌ی موسیقی از تعداد معینی نت که در الگوهای ملودیک گروه‌بندی شده‌اند ساخته می‌شود. از این نظر، یک جمله‌ی موسیقی مانند شعری است که بیت‌هایش از هجاهای معینی شکل گرفته‌اند.

جمله‌ی اصلی

جمله‌ی همسان (شروع از نت ر)

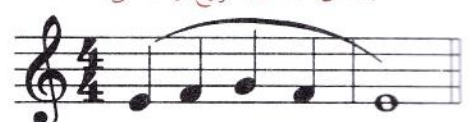
جمله‌ی همسان (شروع از نت می)

پایین - پایین - بالا - بالا - دو

پایین - پایین - بالا - بالا - ر

پایین - پایین - بالا - بالا - می

مانند یک تمرین مقدماتی، این جمله را از نت های فا، سل، لا و سی هم شروع کنید. آنگاه توجه کنید که «حشره‌ی کوچک نادان» چگونه بر این جمله بنا شده است.

John W. Schaum
Piano Course:
Volume 2: The Red Book

Translated by
Ârash Esmâeeli

